

SLOVENSKI DELAVEC

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA, ČOPOVA 1—DELAV-
SKA ZBORNICA — TELEFON ŠT.:
35—29 — POST. ČEK. RAČUN ŠT.
17.548 — NAROČNINA: ZA ČLANE
ZZD 2.— DIN MESEČNO — (24.—
DIN LETNO) — ZA DRUGE NA-
ROČNIKE 3.— DIN MESEČNO (36.—
DIN LETNO) — CENE OGLA-
SOM PO DOGOVORU — LIST
IZHAJA VSAKO SOBOTO

LETO II.

LJUBLJANA, SOBOTA, 24. DECEMBRA 1938.

Štev. 51.

Na vrata trka Bog, odprimo na stežaj!

Delavec, prijatelj moj, nocoj je sveti večer.

Dolgo sem mislil, kaj bi Ti povedal za najino skupno pot, pa nič, nobena zvezda se ni prižgala, da bi mi v družini s Teboj pot do Betlehema pokazala.

Daleč daleč je Betlehem, daleč so zvezde.

Dolga je pot skozi temine do sonca, do svetlobe. Zdi se mi, da se je pred naju tisoč sahar vleglo, tisoč puščobnih dni in zameglilo dušo in srce, da ne slišiva trkanja na najine duri in ne vidiva, da je Betlehem pred vrati. Jezus hoče vstopiti, hoče k tebi, k meni priti. Sveti večer je nocoj.

V srcu je mrzlo, temno je v duši, mračne so misli. Zunaj je zima, znotraj je mrz. Pri naju ni prijetnega kotička, ni blaženih sanj, ni toplih spominov.

O pač, spomini so ostali. Nekoč je bilo tako, da je vse v naju žarelo, pelo, ves večer in vso noč in še daleč tja v vroče poletje, ker je odcvetelo najine mladosti pomladno cvetje. Takrat so bila vsa nebesa v zvezdah posejana, takrat je bil Betlehem tako blizu pri meni, bil je prav v meni, da sem ga čutil v vsem življenju sveta in vsega imel sam sredi otroškega srca. Takrat si mi bil z vsemi brat in brez pridržka sem z vsemi delil svojo tiho srečo. Tedaj je bil ves angelski zbor v svitu sredi najinih src in v prečudni prelesti in vse v naju je odmevalo v tajinstveni sreči. Bila sva betlehemska pastirčka in ob jaslih klečala. Z brati in sestrami sva v molitvi glasno pela: »Zveličar nam je rojen«.

Tiste lepe dni je Jezus samo mimo šel in vsa duša, vsa družba, vsa dežela, neskončni vsemir je dihal samo neskaljeno radost, užival samo blaženo veselje.

Nocoj pa je sveti večer in Jezus trka na najina vrata. On ve: zunaj je zima, v naju je mrz. On ve: ves svet je zleden, vse cvetje je odpadlo, vsaka pesem je zamrla, vse zvezde so ugasnile. Utihi so nebeški zvonovi, smrt je srečo pomorila in z narodi sveta sva

vala za slepci in še sama lagala sebi in svetu. — Lagala in spoznala sva, da v temi sonce ne prebiva, da v minljivem nestrohljive sreče ni.

Delavec, prijatelj moj! S teboj sem taval skozi temo, s teboj sem pil iz čaše življenja strupeni napoj. Pil sem do dna, bil sem nesrečen s Teboj. Varala sva se, kakor se je varalo nešteto drugih. Motil se je Marks, Lenin je bredel, Feuerbach je bil brez luči. Stalin od same brezmejnje žeje pije le člove-

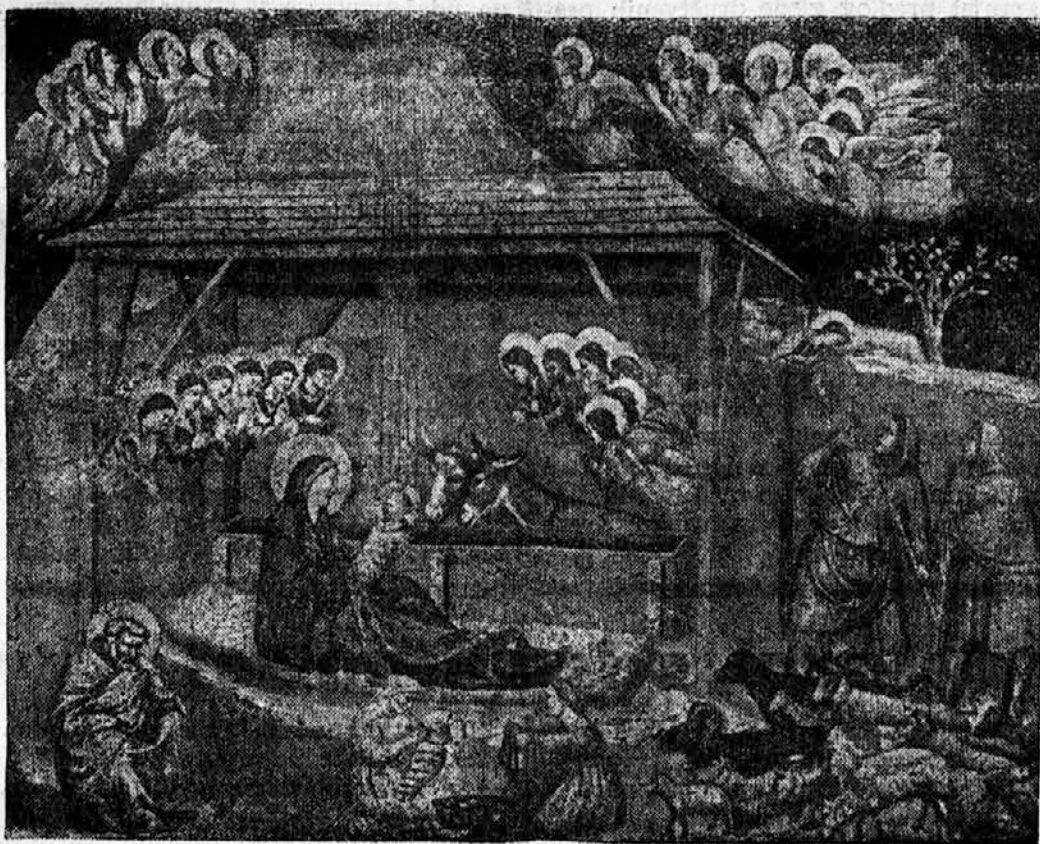
Samo tema ga ni hotela sprejeti, ni mu hotela odpreti. Kateri pa so ga sprejeli, tem je dal oblast, postati otroci božji.

Nocoj trka Bog na naša vrata, nocoj je sveta noč. Trka na naša srca, vstopa prosi v dušo. Na pragu stoji Bog. V srcih odmeva daljni stih blažene svete noči. V duši vstaja po milosti veliko hrepenenje, biti dober, samo dober, ves dober, in ves čist služiti svetemu Bogu.

Sleciva hitro prijatelj dela teme in obleciva Kristusa. Danes je došlo zveličanje najini hiši. Z enim korakom odpri vrata na stežaj.

Z enim korakom odpriva vrata na stežaj. Popraviva vsako krivico. V srcu bo Božič, v duši bo Bog.

Nocoj je sveti večer, na naša vrata Jezus trka. Odpriva na stežaj. Skozi stopa: Srečen Božič!

uboga, neskončno revna oba. On ve, vse ve, a trka prav zato, ker naju je našel tako revna, tako uboga, tako nesrečna, tako daleč od Luči in od veselja betlehemske poljan. On ve, vse ve in zato je prišel trkat na najino srce: »Odpri!«

Jezus trka! Daj, odpri vse na stežaj!

Saj ni mogoče živeti brez sreče, brez Božiča, brez Boga. Ali naj tako čakava konca, brez cilja v temi. Vse nama je govorilo in lagalo glasno, neprestano, o neki tvarni neduhovni sreči, o čutnih nebesih na zemlji, o svetu iz spoznanja človeka. Proti luči od znotraj je vstala borba lažnika iz teme in je luč pregnala. Videla sva še, kako se umirale duše in sva padla v temo. Hudič je z lepimi gesli in obeti nastavljal zanko zadrnil in slepca sva ta-

ško kri.

Razpravljaj sem s teboj o kapitalu in o delu, o duši in Bogu, o razredih in o družbi, o pravici in krivici, o moči in oblasti in o pesti in — kdel sem s teboj. Bog pa je bežal pred nama, ker v naju ni bilo ljubezni. Bežal je mir iz srca in ugasnila je zadnja zvezda v najinem adventu.

Bog hoši mimo! Sveti večer je nocoj. Usmiljenje išče nesrečnih, tebe in mene in vse. Nekoč je šlo mimo Caheja, cestinarja, grešnika. Šel je Jezus mimo. Samo en korak, en sam hiter skok z nizkega drevesa in tisti dan je došlo zveličanje njegovi hiši.

Vsi smo kakor ubogi Caheji, z miselnostjo in bremenom tega sveta preobloženi — ubogi grešniki. Sredi med nami pa je Emanuel, Sveti, Brezmadežni, Veliki mogočen knez miru in sprave.

Veseli Božič

želi vsem

naročnikom

in čitateljem

uprava in

uredništva

„Slovenskega

delavca.“

Vsemu

članstvu želi

srečen Božič

Centrala ZZD.

Strokovni tečaj ZZZ

Naša delavska strokovna organizacija Zveza združenih delavcev razvija od dne do dne živahnejšo delavnost. Ljudskofrontaška JSZ in ostali lažistokovni pokreti razpadajo in ima ZZZ za to polne roke dela, da zbere pošteno slovensko delavstvo, ki je končnoveljavno prišlo do prepričanja, da zanj v narodu nasprotnih organizacijah mesta ni.

Radi usposobitve večjega kadra organizacijskih zaupnikov je ZZZ priredila v dneh 16. in 17. decembra v veliki dvorani Delavske zbornice strokovni tečaj, katerega se je udeležilo čez 70. članov — delegatov iz raznih krajev Slovenije. Prihajali so poleg ljubljanskih delavcev iz Prekmurja, mariborskega, ptujskega in celjskega industrijskega središča, iz dravske mislinjske doline, orjaški rudarji iz trboveljskega revirja, jeseniški plavžarji, kranjski, tržiški in škofjeloški ter tudi mariborski tekstilci, papirničarji in delavci iz kamniškega okraja, nekdanje trdnjave JSZ, ki je sedaj v razsulu. Bili so stari in mladi, moški in ženske, pravi cvet zdravega slovenskega delavstva, ki hoče pod vodstvom svoje katoliške strokovne organizacije sebi in svojim potomcem kot člen narodne skupnosti izgraditi lepšo bodočnost.

Z prav obéudovanja vredno vremo so tečajniki sledili izvajanjem predavateljev, ki so bila na lepi višini. Živahne debate, ki so se razvijale po posameznih predavanjih, so dokazale, da je na-

še zavedno slovensko delavstvo žejno izobrazbe, pred vsem strokovno-stanovske in da odklanja lažibojnost demagoških delavskih voditeljev preteklosti.

Tečaj je otvoril predsednik centrale ZZZ tov. France Preželj. Njegovemu pozdravnemu govoru so sledila predavanja.

Idejno načelno predavanje o smislu in zgodovini strokovnega gibanja ter načelni razliki med ZZZ in drugimi organizacijami je imel urednik glasila ZZZ »Slov. delavec« g. župnik Andrej Križman, ki je s svojimi jasnimi in jedrnatimi izvajanjmi žel viharo odobranje tečajnikov.

O sistemu, nalogah, volilnem postopku obratnih zaupnikov in sklepanju kolektivnih pogodb, poravnavanju in razsodništvu so predavali strokovni tajniki ZZZ tov. Peter Rozman, Franc Luzar in Drago Višnar, g. Češnovar o agitaciji in propagandi, ravnatelj »Slovenca« g. ing. Sodja pa o vlogi delavskega tiska. Njegovemu zelo zanimivemu predavanju so delavci in delavke sledili z veliko pozornostjo. Ravno tako tudi staremu borcu za delavske interese tov. Langus Jožetu, ki je v svojem temperamentnem predavanju tečajnikom pokazal pot, kako se delavski zaupnik vežba in izvežba v govorništvu. Tov. Albin Breznik, pisec knjige »V plamenih rdečega pekla«, ki je vodil tečaj, je iz lastnih izkušenj govoril o

škodljivosti marksizma — boljševizma za slovensko delavstvo in podal smerice za boj ZZZ med delavstvom proti temu socialnemu strupu.

Bodoči delavski poslanec tov. Rudolf Smersu je imel zelo poučljivo predavanje o naši socialni zakonodaji, njenem pomenu in njeni visoki stopnji v primeru s socialno zakonodajo zapadno evropskih držav, čeprav tudi pri nas še ni idealna, ali nas vendar zanjo lahko zavida marsikateri veliki narod. Poudaril je važnost povezanosti med delavstvom in njegovimi parlamentarnimi zastopniki in zaslugo g. ministra dr. M. Kreka za izgraditev socialne zakonodaje.

Popoldne 17. t. m. 1938 je še predaval tajnik centrale ZZZ tov. Slavko Grebenšek o administraciji krajevnih edinic. Zadnje predavanje je imel podpredsednik ZZZ tov. Milko Pirih o temi: »Rušilci, ki ustvarjamo, zidamo v bodočnost, našo skupnost.« Za svoje bodrilne besede je žel viharo aplavz.

Ob 18. uri je predsednik centrale ZZZ g. France Preželj zaključil lepo uspeli tečaj, na kar se je vršil prijateljski družabni večer.

Darilo min. Cvetkovića bolnim delavcem za božič

Zagreb, 21. dec. 1938.

Na predlog Zveze združenih delavcev v Ljubljani in Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščenecv Slovenije, podružnice nameščenecv socialnih zavodov v Ljubljani je minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Dragiša Cvetković odobril izplačilo dvojne hranarine za božične praznike vsem delanezm možnim delavcem, ki so v staležu bolnih.

Dalje je odobril sklep samouprave Suzorja, da se podeli vsem nameščenecv socialnega zavarovanja božična nagrada.

Dvojna hranarina v gornjem primeru po zakonu o zavarovanju delavcev ni predvidena, zato ta predlog ZZZ in odobritev s strani socialnega ministra vse delavstvo najtopleje pozdravlja.

Predsedniki in tajniki krajevnih edinic ZZZ zborujejo

Po uspelem strokovnem tečaju, je imela centrala ZZZ v nedeljo 18. decembra v veliki dvorani Delavske zbornice svojo plenarno sejo. Dvorano je napolnilo čez 100 delegatov krajevnih edinic ZZZ.

Situacijsko poročilo je podal predsednik centrale tov. France Preželj, ki je v svojem govoru orisal delo ZZZ in drugih pokretov, ter povdarjal, da ima bodočnost le pokret, ki ima narod za osnovo. Izvajal je, da bo ZZZ svoje vrste podesetorila in napela vse sile, da bodo delodajalci morali ZZZ upoštevati, ter da bo ZZZ delala na poglobitvi in razširjanju socialne zakonodaje. Za njegova izvajanja so mu delegati navdušeno pritrjevali.

Plenarna seja je napravila več važnih sklepov. Kot prvi je bil enoglasno

sprejet predlog glede društvenih praporov posameznih edinic in zastave centrale ZZZ, katere načrt je vzbudil med delegati veliko veselje. ZZZ bo imela odslej tudi svojo delavsko himno ter je plenarna seja sklenila, da naj ZZZ vodi sistematičen boj proti marksizmu — boljševizmu in zato naj se ustanovi posebno kulturno sekcijo antiboljševske obrambe in se v tem smislu preuredi poslovnik.

Ob 12. uri je predsednik tov. Preželj zaključil plenarno sejo s pozivom na delegate za razširitev ZZZ in propagando za svoj delavski stanovski list »Slovenski delavec« v vseh delavskih centrih, nakar so se delegati in tečajniki vrnili v svoje tovarne in rudnike, da zgradijo močno in veliko Zvezo združenih delavcev.

Min. dr. M. Krek med delavstvom ZZZ

V soboto, dne 17. decembra ob 1/2 12. uri je naš strokovni tečaj počastil s svojim visokim obiskom nosilec in prvoboritelj pokreta ZZZ, naš slovenski delavski minister g. dr. Miha Krek. G. minister je bil sprejet z burnim ploskanjem in klici: »Bog živi!« Po pozdravu s strani vodje tečaja je g. minister spregovoril tečajnikom.

V svojem govoru je g. minister poudaril pomembnost tečaja glede na sedanj položaj, ko se nahaja JSZ v razsulu. Omenil je svoje izkušnje iz svojega udeleževanja v strokovnem gibanju slovenskega krščanskega delavstva, v katerem so se pred 15 leti začela pojavljati protinarodna razpoloženja, ki so končno privedla do izstopa slovenske katoliške orijentiranega delavstva iz vrst JSZ in do ustanovitve ZZZ. G. minister je nazorno prikazal demagogijo »krščanskih« socialistov, ki so se sličen marksizmom vedno poskušali prikazati kot prvoboritelji slovenske delavske skupnosti, medtem ko so njih dejanja kazala v nasprotno smer.

Šele državnozbornske volitve so jim vrgle krinko raz obraza, ko so šli voditelji JSZ odkrito proti narodni skupnosti in v svojem meglenem napuhu celo mislili, da jim bo tja sledilo krščansko delavstvo, ki je bilo iz tradici-

je in nepoučenosti ostalo v JSZ. Članstvo JSZ je sedaj jasno spregledalo in zato zapušča lažikrščanske voditelje. Dotlej, je poudaril g. minister, ZZZ ni šla v odprt boj proti JSZ ravno radi tega, ker je bilo v njej včlanjeno pošteno krščansko delavstvo. ZZZ zato ni hotela razbijati njegovih organizacij, ker je doslej skoraj izključeno postavila svoje edince le med delavstvom, kjer še ni bilo organizirano. Ker pa JSZ sedaj razpada, je dolžnost ZZZ, da vso to razočarano delavstvo strne v vrstah ZZZ.

»Dolga leta se je vodil boj med »krščanskimi« socialisti in nami, je dejal g. minister, »ali čas je sedaj dokazal, da imamo mi prav.«

G. minister, ki je tudi poudaril potrebo, da ima slovensko delavstvo vrhovno centralo na sedežu vlade radi izdelovanja predlogov in zakonskih osnutkov ter sodelovanja v vprašanjih delavske zaščite z merodajnimi zastopstvi državne oblasti, ali da kljub temu ohrani svojo slovensko in katoliško osnovo, ki se mora pokazati predvsem v dejanjih za zaščito delav. interesov.

Glede delavskih socialnih ustanov je izjavil g. minister, da je prišel čas, da zavedno slovensko delavstvo ne bo več moglo gledati, kako z njegovimi ustanovami upravljajo salonproletarci, ki so zgubili vse vezi z delavstvom in smisel za njegovo težnjo.

»V tem oziru bo padla kmalu odločitev,« je končal g. minister svoj govor, »ker v delavskih ustanovah sede salonproletarci, ki nimajo legitimacij zato in se bodo našla pota, da pridejo Delavska zbornica in druge socialne ustanove iz njihovih rok v roke predstavnikov moderne delavske organizacije ZZZ, da bodo delavstvo vodili mladi borci zdravega delavskega stanu našega naroda.«

Tečajniki so sprejeli govor g. ministra dr. Kreka z viharim odobravanjem in mu priredili navdušene ovacije.

V spremstvu predsednika centrale ZZZ tov. Prežlja in tov. Smersu si je g. minister nato ogledal uradne prostore Zveze združenih delavcev in se zelo pohvalno izrazil o njenem živahnem in razgibanem delovanju.

latici: Proletarci vseh dežel združite se! postavljamo mi v nedeljivi povezanosti z lastnim narodom novo stvarno geslo s poroštvo zmage stanu in naroda:

Slovenski delavci združimo se v ZZZ.

Slovenski delavci, združimo se!

Materialistični marksizem je vrgel v svet krilatico: Proletarci vseh dežel, združite se. Hotel je na tej osnovi ustvariti v svetu brezprimerno fizično silo združenih delavskih mas in z njo prevrtniti istotako s silo in močjo vladujoči kapitalistični družabni red.

Da bi delavski »razred« priklenil na zamisel skupne svetovne borbe za zmago delovnih množic nad brezdušnim kapitalom, je temu razredu obljubljal raj na zemlji, življenje brez skrbi in polno bogatega razkošja. Želja po brezskrbnem zemskem življenju in upanje nanj naj bi združevalo milijone posameznikov v skupno armado.

Razredna zavest in borbenost marksističnih pokretov vseh imen od socializma do anarhizma je tako v bistvu temeljila na materialističnem egoizmu. Pravica, za katero se je marksist boril je bila samo njegova pravica. Organiziranje in strnjenje razreda v tesno enoto in njegova pripadnost k njej mu je bila le sredstvo za doseg osebni koristi.

Toliko poudarjana zavest delavske skupnosti je bila mnogim le za krinko, da so za njo z njenim izrabljanjem skrivali svoje osebne cilje in interese.

Materializem marksizma je v praksi pokazal, da je vse njegovo govorjenje o neki razredni zavednosti, grda laž, hinavščina brez primere. V imenu te razredne zavednosti so pri nas metali tovariše iz tovarn, so nanje pljuvali, so jim v obratih stvarjali nevzdržen pekkel.

Materializem razdvaja. Marksizem dosledno tudi. Ko gradi na prvem, le razdira in cepi, razkrajja, upropašča. V njem najjačja je sredobežna sila, radi lova za osebnimi koristmi poedincev, ki razdružuje celote in ustvarja same razvaline. Upropašča države, izpodjeda narode, cepi narodne stanove, v frakcijah ustvarja brezobziren boj.

Ze geslo samo: Proletarci vseh dežel združite se! nosi v sebi klico razdvajanja. Ono nujno kliče k razcepitvi držav in narodov. Oddeljuje od celote narode, države en stan in ga spreminja v bojni razred proti drugim stanovom, proti celemu narodu.

Ze dolga leta ima naš narod proti sebi »marksistični razred« delavstva. Ta ga je izdal na Koroškem, ta ga je izdajal obenem z drugimi valpti tudi v lastni državi. Ta razred, ki pije strup iz tuje krvi, in ki mu narod plačuje za njegove stremuše bogato obloženost mi-zo po raznih socialnih ustanovah, je tako postal razred narodnih izdajalcev.

Mi tudi v dogodkih okrog 11. decembra letos gledamo tak poskus. Ves narod se je zgrinjal okrog enega jedra, okrog narodno katoliško-socialne orientacije, marksisti so ustvarjali narodu nasproten tabor — janičarjev in prodancev. Nobene volitve namreč niso samo politika, zlasti pa te 11. decembra niso bile.

Hvala Bogu, bil je to zares »razred marksistov« s svojim pisanim perjem, stan delavstva mu ni sledil. Delavstvo je ostalo po ogromni večini zvesto

skupnosti in narodu! Delavstvo je tako praktično potrdilo program naše ZZZ, ki je brezkompromisno obrnila hrbet razdiračem v delavskih vrstah in v narodu.

Narod sam je vstal in pomedel z nam nasprotnimi strujami. Narod bo dokončal s prodanci svoj obračun. Mi verjemo v njegovo neporušno silo in iz te vere vemo: dnevi prodancev so šteti. Bliza se dan, ko bomo rekli: Marksizem je na Slovenskem bil.

Delavski stan pa je potrdil naš program. Strnil se je z narodom v celoto, v celoto se je strnil z nami. Skupno bomo korakali poslej delavski stan, ZZZ in narod ter njegovo vodstvo. Skupno bomo bojevali borbo za pravice stanu in svoboščine naroda, skupno bomo zmagovali.

Verjemo v neporušno silo duhovne pravice in na njej sloneče borbe naroda, stanu in ZZZ v nedeljivi enoti. Proti materialistični miselnosti prodancev in proti enoto razbijajoči kri-

K polnočnici...

Nova postojanka na Duplici

V nedeljo, dne 18. decembra se je vršil na Duplici pri Kamniku ustanovni članski sestanek krajevnih edinic ZZZ. Delavstvo zaposleno v tovarni Remec & Co. je bilo doslej večinoma organizirano v Jugoslovanski strokovni zvezi, kjer pa je zaradi ljudskofrontaške politike belih voditeljev zavladalo veliko nezadovoljstvo med poštenim krščanskim delavstvom. Delavci so se odločili, da obrnejo JSZ hrbet in pristopijo v Zvezo združenih delavcev.

JSZ ima na Duplici peščico fanatičnih in zaslepljenih zaupnikov, ki so skušali delavstvo z vsemi sredstvi zadrževati v JSZ. Posluževali so se terorja in demagoških trikov, da preslepijo krščanske delavce. Kljub vsemu pa je v ZZZ pristopilo 11 najodločnejših delavcev, ki se niso dali ustrašiti.

Ustanovni sestanek ZZZ se je vršil v gostilni Herle na Duplici in je na njem poročal zastopnik centrale ZZZ tov. Breznik o razsulu JSZ po vsej Sloveniji vsled izdajstva, katerega so izvršili voditelji JSZ nad narodno skupnostjo s tem, da so se vezali proti narodu in njegovemu voditelju z orjunaškimi liberalci, socialisti, komunisti in neslovenskim voditeljem Mačkom v eno ljudskofrontaško bratovščino. Nadalje je zastopnik centrale ZZZ poročal o dobro uspelem strokovnem tečaju, katerega je počastil s svojim visokim obiskom tudi g. minister dr. M. Krek.

Izvajal je, da je tudi g. minister Krek odobraval stališče ZZZ, da JSZ odslej več ne priznane, temveč postavi svoje edinece tudi tam, kjer ima JSZ svoje. Ugotovil je, da je krajevna organizacija ZZZ za območje občine Kamnik, pod katero spada tudi Duplica od oblasti potrjena, torej legalna in je le še potrebno, da si člani izvolijo krajevni odbor, ki bo šel na delo, da stre teror JSZ in omogoči delavstvu pristop v Zvezo združenih delavcev.

Navzoči člani so sprejeli njegova izvajanja z odobravanjem in izvolili odbor. Ta je sestavljen sledeče: predsednik: *Malnar Jože*, tajnik: *Kos Franc*, podpredsednik: *Debevc Anton*, blagajnik: *Hrovat Maks* ter kot odbornika: *Dejak Franc* in *Benda Franc*.

Novoizvoljeni odbor je prevzel svojo funkcijo in sklenil, da na prvi odborovi seji sestavi kandidatno listo za volitve obratnih zaupnikov v tovarni Remec in Co.

Zastopnik centrale ZZZ je na sestanku prečital pismo, katero je poslal župan občine Kamnik g. Nande Novak. Pismo se glasi:

Priljubljenemu odboru za ustanovitev na Duplici.

Z največjim veseljem sem vzel na znanje sporočilo, da se ustanovi danes podružnica ZZZ na Duplici. Prijaznemu vabilu na ustanovni občni zbor se žal, ne

morem udeležiti. Zato tem potom vse udeležence najiskrenejše pozdravljam z iskreno željo, da bi ta organizacija, ki širimo naše domovine prospeva in vrši svoje plemenito poslanstvo v korist enega izmed najvažnejših stanov — našega delavstva, tudi v našem okraju zbere vse krščansko delavstvo v mogočen tabor, ki ne bo samo nosil imena, da je krščanski, ampak deloval tudi kulturno socialno in versko po teh načelih.

Dragi delavci! Ne bojte se groženj onih, ki vam grozijo na en ali drugi način. Ljudska fronta raznih koristolovcev je v vseh državah pustila tako žalostne sledove, da jo nihče več ne mara. Zato le pogumno naprej! Zelen kader našega delavstva ima bodočnost. Zato vsi krščansko misleči delavci stopite v to organizacijo, katera ima za seboj vse najmerodajnejše faktorje, ki vam jamčijo, da boste dosegli največje uspehe in zaščito delavskih interesov.

Z zagotovilom vsestranske naklonjenosti Vas ponovno pozdravljam, želim obilo uspehov in vam kličem krepki:

Bog živi!

Nande Novak l. r.
župan.

Novi člani ZZZ so sprejeli izraze naklonjenosti g. župana z velikim zadovoljstvom.

Tudi vevški papirničarji v ZZZ

Druga nova postojanka ZZZ je bila v nedeljo postavljena pri Devici Mariji v Polju, kjer je med delavstvom vevške papirnice nastalo gibanje za prestop iz JSZ v ZZZ. Posebno zamerijo tamkajšnji papirničarji predsedniku krajevnih organizacij *Pangeršiču*, da je kandidiral kot namestnik na ljudskofrontaški listi.

Na ustanovni članski sestanek ZZZ pri Devici Mariji v Polju je prišlo okrog 30 delavcev in delavk z namenom, da se včlanijo v ZZZ. Tudi bivši kandidat *Pangeršič* je imel drznost, da se kljub svojim izdajstvom nad narodno skupnostjo še pojavi na sestanku in je pripeljal nekoliko svojih zvestih pristašev.

Na sestanku je poročal predsednik centrale tov. *France Prežljak*. *Pangeršič* s svojo peščico zaslepljenec je skušal govornika motiti z medklici. Videlo se je, da ti ljudje niso slučajno zdrknili na ploščo ljudske fronte, temveč da idejno itak tja spadajo. Delavci pa so sprejeli izvajanja tov. *Prežljaka* z velikim odobravanjem. Iz zivači so jeli napadati tudi drugega govornika tov. *Luzarja*. Potrudili so se pač, da sestanek razbijajo, kar jim pa ni uspelo, ker so se končno le morali odstraniti iz dvorane in se je sestanek nadaljeval v najlepšem miru in soglasju. Delavci in delavke so podpisali pristopnice in pravila, na kar je bil izvoljen pripravljalni odbor krajevnih edinic ZZZ, ki se bo v kratkem času še pomnožila ter bo tako v stanju ščititi pravice vevških papirničarjev.

Žreče — občni zbor

Ustvarila se je nova postojanka naše ZZZ. V nedeljo 19. decembra popoldne se je vršil ustanovni občni zbor naše krajevnih organizacij ZZZ. V nepričakovanem številu so prišli delavci kovinarji, zaposleni v tukajšnji Štajerski železarni in od lesnih podjetij. Občni zbor je otvoril in vodil tov. *Lamut Bernard*, ki je v svojem poročilu razglasil tudi to, da je oblast potrdila pravila. O pomenu in koristih strokovne organizacije ZZZ, o delavski zakonodaji in o volitvah delavskih obratnih zaupnikov, je obširno govoril tajnik ZZZ v Mariboru tov. *Rozman*. Vsi so z zanimanjem sledili govorniku. Soglasno so vsi navzoči izjavili, da bodo po vsej žrečki dolini zaposlene delavce organizirali v ZZZ. Pri volitvah so bili izvoljeni sami agilni in najbolj zavedni delavci, ki bodo kot pokretači zastavili vse sile, da bo organizacija za delavce res prinesla trajne uspehe.

Konjiški usnjariji

V nedeljo 18. decembra je bilo v društvenem domu zborovanje našega delavstva v Konjicah. Vključ v pritisku mraza, proti kateremu so delavci bolj slabo oblečeni (to radi prenizkih mezd), je bila udeležba jako lepa. To potrjuje, da se tukajšnje delavstvo vedno bolj zaveda potrebe po svoji stanovski in strokovni skupnosti. O tem je tudi podrobno poročal in kot najvažnejše podčrtal tajnik ZZZ tov. *Rozman Peter*, ki je prišel na to zborovanje.

Usnjarsko delavstvo v Konjicah bo moralo, ako hoče svoj položaj izboljšati, najprej upostaviti enotnost v svojih vrstah. Kakor so vedno in povsod enotni delodajalci, kadar se gre za njihove koristi, prav tako enotno, mora biti delavstvo. To vedno: v miru in borbi, ob volitvah svojih obratnih zaupnikov, v pripravah za pogajanja itd. Zato bi bilo nujno potrebno podčrtati o tem tudi vse tiste delavce, ki mislijo, da bodo z razdiranjem delavstva na dve struji in z denuncijantstvom sebi kaj koristili. Nasprotno! Vedno večja škoda bo ravno celokupnemu delavstvu. Taka enotnost je predvsem potrebna v vsakem onem podjetju, kjer gredo posebna stremjenja od strani delodajalca, da bi naj delavstvo medsebojno čim bolj bilo razbito in neenotno. Zakaj? To je vsem jasno. Zato usnjarski delavci, zavest in pridnost ter složnost!

Maribor

Tajništvo Zveze združenih delavcev v Mariboru, Miklošičeva 2 uraduje za stranke vsak delavnik od 9. ure zjutraj do 5. ure zvečer. Delavci, ki imate različne pritožbe, želite nasvetov in pojasnil iz svoje delovnega in službenega razmerja, morete s pridom to priložnost izkoristiti.

**»Slovenski delavec«
je glasilo slovenskega katoliškega delavstva!**

Marksizem skozi špranje sili ...

Ob ustanovitvi krajevnih skupine ZZZ na Duplici pri Kamniku je bilo v gostilni Herle, kjer se je vršil ustanovni sestanek ZZZ, v lokalni prisotnosti še nekoliko drugih delavcev in tudi krajevni zaupnik JSZ *Mavricij Borc*. Po končanem sestanku je vprašal zastopnika centrale ZZZ, če mu dovoli, da stavi k njegovim izvajanjem svoje pripombe. Ta mu je radevolje ustregel, ker se je zanimal za mentaliteto JSZ-arskih zaupnikov. *Borc* je zastopnika centrale ZZZ pred vsem kritiziral zaradi tega, ker je ožigosal ljudsko - frontaško stremljenje JSZ-arskih voditeljev kot protinacionalna in protikatoliška. Dejal je, da je celo slavni francoski kardinal *Verdier* priporočal francoskim krščanskim delavcem naj se pridružijo ljudski fronti. Te trditve je tov. *Borc* spričo zbranih delavcev takoj ožigosal kot demagogijo in profaniranje imena delavskega kardinala *Verdiera*, ki kakor je splošno znano ni nikoli priporočal delavcem ljudsko fronto, pač pa se zavzel za zaščito pravic francoskega delavstva in mu priboril več pozitivnih uspehov kakor ljudska fronta.

Nadalje je *Borc* kritiziral besede zastopnika centrale, ko je ta govoril o orjunaško-marksističnih delomrznih brezposelnih pobalnih, ki so hoteli po nekavi navodilih v Ljubljani še po volitvah izzvati ljudskofrontaške manifestacije. Tov. *Breznik* ga je opozarjal na to, da zanj, če je res katoličan, ni na mestu, da se zavzema za delo-

mržne podkupljive pobaline, ki se od poštenih brezposelnih delavcev zelo razlikujejo. Na to je *Borc* ugotovil, da je poštenost človeka odvisna od njegovih materialnih prilik in, da se dá vsak brezposeln delavec za kovača od kogarkoli kupiti, da zanj demonstrira in, da temu ni kriv delavec, temveč družba. To trditev je tov. *Breznik* označil kot izraz materialistične miselnosti *Borca*, je ta torej po naukih svojih belih voditeljev že znatno izpah-njen v smeri marksizma, čeprav se on tega ne zaveda.

Borc je tudi zagovarjal kandidaturu *Marinček-a*, ker je mnenja, da bi samo takšen delavski poslanec kakor *Marinček* lahko vplival na izboljšanje socialne zakonodaje, ki je po njegovem mnenju sedaj

mizerna. V odnošajih delavstva napram podjetju je zagovarjal tipično razredno-bojno stališče in izjavil, da se bo on še nadalje oklepal JSZ, ker se ima delavstvo samo njej zahvaliti, da delodajalci z njim ne delajo kar hočejo.

Zastopnik centrale ZZZ je pred zbranimi delavci vsa razredno bojna stremjenja *Borca* pokazal v pravi luči in dejal, da je *Borc* za njegove odkrite besede zelo hvaležen in, da ZZZ *Borc* na ljubo, ker se vsled svoje zaslepljenosti oklepa potapljačo se ladje JSZ, isto ne bo rešila temveč pomagala, da se potopi in izgine iz slovenske delavske javnosti in, bo kot edino upravičena vodila ZZZ slovensko delavstvo, ki je zvesto svojemu voditelju in Cerkvi, v boljšo bodočnost.

Volitve delavskih zaupnikov preložene

Gospod minister socialne politike in narodnega zdravja je pod St. Br. 100.533 z dne 16. decembra 1938 izdal sledeči odlok:

»Na podlagi čl. 2, 3 in 12 Navodil za volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov v podjetjih, ki spadajo pod zakon o zaščiti delavcev

ODLOČAM:

1. Da se volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov in njihovih namestnikov izjemoma za leto 1939 vrše v mesecu februarju namesto v januarju.

2. Volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov in njihovih namestnikov v sezonskih in novoustanovljenih podjetjih, v kolikor te niso izvršene v mesecu januarju, se bodo tudi v bodoče vršile na podlagi 2. odst. čl. 2 navedenih navodil.

O tem je obvestiti ministrstvo za notranje posle, vse kr. banske uprave, upravnika mesta Beograda, Centralno tajništvo delavskih zbormic in vse Delavske zbormice.

Preosnova vlade

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinovič je v sredo 18. decembra v veljavi po končanih volitvah v narodno skupščino, izročil kolektivno ostavko svoje vlade.

V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so kraljevski namestniki odstop sprejeli in postavili:

za predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinoviča;

za prometnega ministra dr. Mehmeda Spaho;

za pravosodnega ministra Svetozarja Stankoviča;

za prosvetnega ministra Bogoljuba Ku-jundžića;

za ministra za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetkoviča;

za ministra za gozdove in rudnike Dobrivoja Stošovič;

za finančnega ministra dr. Dušana Letico;

za gradbenega ministra dr. Miha Kreka, ministra brez listnice n. r.;

za ministra brez listnice Vojislava Djordjeviča;

za ministra brez listnice dr. Djafera Kulenoviča;

za ministra vojske in mornarice, armijskega generala Miljutina Nedića;

za ministra za trgovino in industrijo inž. Nikola Kabalina;

ministra za telesno vzgojo naroda Anta Maštroviča;

za ministra pošte, telegrafa in telefona Panto Jovanoviča, predsednika mestnega poglavarstva v Skoplju;

Za notranjega ministra Milana Acimoviča, pol. upravnika mesta Beograda;

za ministra brez listnice Franca Snoja, ravnatelja Kmetijske posojilnice v Gornji Radgoni.

Ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič je dal sledečo izjavo za javnost:

Kr. vlada je odstopila, da bi najvišji ustavni činitelj mogel storiti potrebne sklepe z ozirom na izvedene državnozbornske volitve. Nova vlada, ki jo imam čast

Božičnica tekstilnega delavstva v Mariboru

Tekstilno delavstvo tovarne Erlich v Mariboru, je v nedeljo 18. t. m. imelo v dvorani Zadrugne gospodarske banke lepo božično družabno prireditev. Odbor godbenega društva, v katerem so tudi naši tovariši od ZZZ, so to pripravili. Zbirali so prispevke in darila ter so nabrali toliko, da je bilo obdarovanih vsega skupaj 470 otrok delavcev iz te tovarne.

Cela prireditev je bila v zelo svečanem razpoloženju. Lepo okrašeno drevesce kot simbol Božiča, kot najlepšega katoliškega praznika, je bilo postavljeno na oder. Otroci delavcev, kot nekaki božični angeljci so pa izvajali več deklamacij. Vmes je godba intonirala svoje točke. Posebno so šle k sreči melodije znanih narodnih božičnih pesmi. Nastopil je božiček, kateri je imel razdeliti številne darove. Poleg blaga, ki so ga dobili vsi otroci za

zimske obleke in perilo, so bile tudi šolske potrebščine in razne sladkarije.

Delavci in delavke so bili zastopani v polnem številu. Posebno svečanost celokupni prireditvi je ustvarjala navzočnost obeh gospodov šefov in njunih soprog. Prav tako je bilo navzoče vse uradništvo. Delavstvo je vzradoščeno nad prejetimi darovi, saj je bilo to marsikomu kot edina rešitev, kako obleči svojo deco sedaj, ko pritiska zima. Vsi vedo, da je k temu največ pripomogla posebna naklonjenost gg. šefov tovarne, ki so največ prispevali. Zato se njim delavstvo prav hvaležno zahvaljuje. Prav tako tudi uradništvu tovarne in vsem darovalcem in prijateljem. Vsem blagoslovljen božični mir in srečno Novo leto!

Zveza združenih delavcev, podružnica Maribor.

Blagor lačnim in žejnim pravice, zakaj ti bodo nasičeni!

Zapisana pravica

ZAVAROVANJE ČLANOV OUZD ZA PRIMER BOLEZNI

Trajanje bolezni

Prestanek bolezni nastopi takrat, ko pomoč zdravnika ni več potrebna in uporaba zdravljenja ni medicinsko nujna, čeprav bolezni morda v medicinskem smislu še traja (n. pr. božastni pojavi, kronične bolezni, to so bolezni, ki »počivajo«). Ako zdravnik med zdravljenjem ene bolezni ugotovi novo bolezen, in med zdravljenjem prve in druge bolezni ni časovnega presledka, govorimo samo o enem obolenju. Prestanek bolezni ugotovi zdravnik. Tu nastane največ sporov. Zdravnik ni nezmotljiv, to je res, toda vedno nudi zdravnikovo mnenje, pri vestnem in dobrem zdravniku, največ jamstva za objektivno presojo primera; zavarovanec je subjektiven, to je, on skuša preveč uveljaviti svoje osebnosti, da z boleznijo »retirava, da navaja pojave bolezni, ki objektivno ne obstojajo, ali pa v zelo neznatni meri. Zavarovanci morajo vedeti, da zavarovanje ne sme oškodovati malenkostnega obolenja ali neznatne pojave delanezmoglosti. Pretirana občutljivost ni zavarovalni primer.

Običajno prestane bolezen praktično takrat, ko je zavarovanec postal spet sposoben za delo in zaslužek, čeprav ne morda v istem znesku, ker je to odvisno večkrat od prilik na trgu in ne od zdravstvenega stanja zavarovanca. Praviloma mora zavarovanec postati sposoben za svoj prejšnji poklic, za svoje redno prejšnje delo.

Stare bolezni.

Zavarovanec ima pravico do dajatev iz naslova bolniškega zavarovanja ne glede na to, kako in kdaj se je bolezen pojavila, pri delu ali izven dela, po krivdi ali brez krivde, četudi je bolezen zavarovanec nalašč ali namenoma povzročil (v tem primeru odobade hranarina). Posebno je potrebno podčrtati, da tudi tzv. »stare« bolezni dajejo pravico do podpore, ako se akutno pojavijo, isto velja za bolezni, ki jih je imel zavarovanec, preden je stopil v zavarovanje podvrženo delo. V slednjem primeru seveda ni izključeno, da je zavarovanec stopil v delo samo zato, da dobi dajatve na račun zavarovanja. V takem primeru morajo biti dajatve odklonjene. Bolezen mora biti pred vstopom v delo skrita, ne akutna.

SONCE IN SENCE DOMA IN DRUGOD

Drugod

Češkoslovaška.

Češka politika stopa pod vplivom silne zunanje katastrofe na vseh poljih na nova pota. Tako tudi v socialni politiki. Glasilo bivše agrarne stranke »Venkov« piše:

Socialna politika se mora do zadnjih posledic depolitizirati. Ne stranke, temveč država jo mora izvajati. Nič več ne bomo sentimentalno deklamirali o revščini, a revščina tudi ne bo več veljala kot krepost, niti premoženje kot zločin. Ne sme pa pomeniti revščina niti stiske niti pomanjkanja. Vso socialno službo bomo ponesostavili in poenotili. Iz revščine ljudi se ne smejo deliti visoke plače onim, ki naj služijo socialni politiki.

Odpravili bomo boje med delodajalci in delojemalci. Nobenih stavk ne bo več, pa tudi nobenih krivic.

Tudi ne bo ubijala proizvodnja, pač pa se bodo prevelikanski dobički korigirali. Socialna zakonodaja si bo zapisala na čelo krščansko načelo: vsak je moj bližnji. Socialno ne bo istovetno s socialističnim.

Še naprej bodo le sanje, da ni več revežev, resnica pa more biti, da ne bo nihče več lačen, če žive drugi v blagostanju. Nihče ne sme biti brez stanovanja, če stanujejo bogataši v lepih stanovanjih v hišah, ki so se z državno pomočjo sezidale za reveže. Imeli bomo sanatorije za ljudi s sredstvi, toda tudi za revne bolnike mora biti poskrbljeno. Socialne institucije ne bodo imele na čelu nobenega novega plemstva. A tudi človeka nevredno prosjačenje se mora odpraviti.

To so načela nove češke socialne politike in tudi pri nas bo marsikdo ta načela podpiral. Njih osnovna misel je, da spada socialno čutenje k dobri vzgoji in da je znak nekulturnosti, kdor nima srca za bližnjega v stiski ali nesreči. Socialno čutenje je dolžnost, ki izvira iz družabnosti človeka in kateri se mora pokoriti vsak, kdor hoče v človeški družbi živeti in v njej nekaj veljati. Seveda pa je tudi res, da slabost človeške narave zahteva, da se ta občna človeška socialna dolžnost tudi z zakoni sankcionira. S tem pa ni rečeno, da ne bi moglo priti človeštvo enkrat tudi do te stopnje, da bo tudi brez vseh kazenskih sankcij to dolžnost prostovoljno, a vendar v zadostni meri izpolnjevalo.

Na drugi strani pa ta nova socialna politika tudi ne priznava, da bi bilo socialno čutenje le privilegij enega razreda in da treba vse druge že kar naprej obsoditi kot nesocialne.

Ni isto socialna politika in socialistična politika. More se tudi slabše situiranim pomagati brez političnih špekulacij, zaradi ideje same.

In tako tudi socialne ustanove niso same sebi namen in njih interesi ne smejo biti važnejši kot interesi onih posameznikov, zaradi katerih so bile ustanovljene. Ne sme biti možna ta nesmiselnost, da bi ljudje trpeli, ker imajo preveč socialnih institucij, ker so te postale važnejše od socialnega dela samega.

V zvezi s tem pa je treba izreči še eno resnico, da mora za socialne ustanove veljati pravilo, da so tem bolj organizirane, čim manj imajo birokratizma. Če kje, potem se napake birokratizma pokažejo v socialni ustanovi posebno živo.

Na podlagi takšnega čisto človeško pojmovanega socializma bo treba izgraditi vse socialne ustanove in prevelike razlike

se bodo izravnale, ljudje pa bodo živeli znosnejše, prizanesljivejše, lepše življenje.

Francija.

Francoski zunanji minister Bonnet je na seji parlamenta izjavil, da so Francijo iznenadile demonstracije v italijanskem parlamentu. Francija ne bo nikoli pristala na to, da odstopi le ped svoje zemlje Italiji. Vsak poskus, da bi se takšna prizadevanja uresničila, bi znal roditi oborožen spopad. To velja i za Tunis i za Korziko i za Savojo in Somalijsko in za vsa francoska ozemlja. Te besede ministra Bonnet je zbornica sprejela z viharim odobravanjem.

Kar se Španije tiče, ostane francoska vlada zvesta svojemu načelu o nevmešavanju in je prepričana, da bi se španska vojna hitro končala, če bi druge države pustile španski narod, da sam uredi svoje zadeve.

430 francoskih častnikov je poslalo apel na poslansko zbornico, v katerem zahteva razpust komunistične stranke, ker je njen cilj uničenje civilizacije. Sklicujejo se na dejstvo, da je doslej že 18 evropskih držav prepovedalo komunistično stranko, ker so uvidele njeno škodljivost za blagor svojih narodov.

Daljnji Vzhod.

Japonci hočejo po izjavi zunanjega ministra Arita na Kitajskem odpraviti polkolonialno stanje. To bi bilo v interesu same Kitajske, kakor tudi vse vzhodne Azije. Sodelovanje Japonske, Mandžurije in Kitajske mora med drugim služiti tudi temu, da se zagotovi nedotakljivost vzhodne Azije ter neodvisnost vseh treh držav in njihov individualni razvoj. Japonski program določa ustanovitev velike enotne gospodarske skupnosti. Ta skupnost vzhodne Azije ne pomeni, da se bodo te države ogradile nasproti tuji trgovini sploh. Arita je posebno naglasil tesne trgovinske zveze med Mandžurijo in angleškimi ter francoskimi kolonijami. Name-ravani novi red v Vzhodni Aziji bo zagotovil ne samo trajno stabilnost v tem delu države, pač pa tudi gospodarsko delavnost tujih držav v Vzhodni Aziji.

BELEŽKE

POD ŽITOM SO PLEVE...

Janez je hišo gradil. Jože pa mu jo je podiral. Janezu ni bilo prav, a Jože je imel prav. Saj je vendar vladala demokracija, vladala je »čista« svoboda. Kakšna pa je demokracija, kakšna je svoboda, če Jože Janezu podirati ne sme. Doli diktatura, živila svoboda!

Narod je lepšo bodočnost gradil. Razni Alberti, Aleši, Celestini pa so jo podirali. Narod jih je zato še plačeval. Saj so delali in rušili v imenu svobode.

Zadnjič pa je Janez Jožetu eno gorko prislonil v sramoto vsej demokraciji, v ponižanje čisti svobodi. Sit je bil take svobode. Preneumno se mu je vse skupaj videlo. — Narodu se tudi zdi.

Sedaj bo tudi narod pogledal pod »sito in rešeto«. Kar je zadnjič skozi padlo, to so pleve za na gnoj. Tja jih bo odložil, da popolnoma segnijejo.

K POGREBU VABIMO RDEČE GENERALE

Maribor, Ljubljana, Jesenice, Zagorje, Trbovlje in Hrastnik so se nekaj vsak dan bolj rdečile. Marksizem jih je objemal kar z obema rokama in pil je po njih iz naroda njegovo srčno kri, pil je delavske žulje. V borzah in zbornicah se je kotil, po beznicah se je množil. Rdeči pas, s katerim so hoteli zvezati narod in ga ukleniti, pa je tekom let strahotno ogorel in preperel. Maribor, Ljubljana, Jesenice, Trbovlje in Hrastnik — vsi so siti rdeče blagovesti, rdečih bataljonov, rdečih generalov. Umrla je njihova oblast za večno. Mi jo bomo pokopali. K pogrebu vabimo rdeče generale.

NAŠI NAMEŠČENCI

Izšla je »Bodočnost« štev. 10—12 s sledečo vsebino: 1. Nameščenec v javnem življenju, 2. Novejša socialna zakonodaja v naši državi (Rudolf Smersu), 3. Spomin dr. Janeza Ev. Kreka (I. Dolenc), 4. Še nekaj pripomb k uredbi o odpiranju in zapiranju trgovin, 5. Sosvet delegatov 'BPD v Mariboru, 6. Kako se godi trgovskim pomočnikom, 7. Nov način strokovne borbe, 8. Nov volivni red za Pokojninski zavod v Ljubljani, 9. Poklicne posvetovalnice, 10. Pravni svetovalec.

Romunija.

Na pobudo samega kralja Karola je v Romuniji osnovana stranka, ki nosi ime »Fronta narodnega prebujenja« in bo izvedla splošno enotno delo za ureditev države. Ta stranka bo imela edina pravico postavljati kandidatno listo za parlamentarne volitve in bo oblast smatrala vsako politično delo izven nje za protizakonito.

Španija.

General Franco je izdelal zakonski načrt, ki vrača bivšemu kralju Alfonzu prejšnja imetja in se bo zaradi tega kralj Alfonso vrnil v Španijo.

Amerika.

Na vseameriški konferenci v Limi v južni Ameriki, severoameriški zunanji minister Hull razvija zelo uspešno delovanje za »organizacijo samoameriške trgovinske politike«. Cordell Hull se z uspehom trudi, da bi južnoameriške države, med njimi v prvi vrsti Urugvaj, Argentino, Brazilijo in Peru pridobil za to, da čim bolj opuste trgovino z Evropo in se posvetijo razmahu trgovine z ostalimi ameriški državami. Na konferenci v Limi sicer še ne bodo sprejeli dokončnih sklepov v tem pravcu pač pa je severna Amerika ponosna na to, da je duhovno popravila vse, da postane gospodarska samostojnost ameriških držav resnično dejstvo in da se bo angleško-ameriška gospodarska skupnost, ki je nastala s trgovinsko pogodbo, razširila sedaj tudi na vse ameriške države.

PO SVETU

Angleški vojni minister o papežu. Pri slovesni blagoslovitvi nove katoliške šole v Plymouthu je vojni minister Hore Belisha izrazil vidno priznanje sv. očetu Piju XI. »Tudi druge veroizpovedi so danes dolžne hvaležnost sv. očetu in posameznim visokim dostojanstvenikom vaše cerkve,« je dejal. »Z najglobljim spoštovanjem jim želim izraziti svojo hvaležnost. Vsaka dogma ima svoje mučenike in vsaka tudi daje velike moze. Med najplemenitejše ljudi naše dobe pa spada mož, ki stoji na čelu vaše cerkve.«

Križ se vrača v češke šole. Prosvetni minister Karpas je izdal odlok, po katerem mora biti po vseh razredih državnih ljudskih, srednjih, učiteljskih in obrtniških šol na častnem mestu obešeno sv. razpelo.

Vojaštvo na Grenlandu. Severni otok Grenland je s svojimi 2,175.000 kvadr. kilometri največji otok na svetu. Te dni bo doživel posebnost. Od kar so ta otok odkrili, dobi prvič vojaško posadko. V vsej tišini je danska vlada zgradila razne vojaške naprave, ki si jih niti maloštevilni »vropci« v tej deželi niso mogli prav razlagati. Med drugim so osnovali več petrolejskih in bencinskih skladišč, na raznih krajih so zgradili velike tanke. Grenlandska posadka seveda ne bo nikaka nevarnost, prvič zato, ker bo štela samo šest častnikov, sedem podčastnikov in približno sto vojakov, drugič pa zato, ker so Danci med redkimi narodi, ki nimajo nobenega zanimanja za to, da bi drugim narodom kazali močno pest.

Policija v zadregi. V New Yorku so se meščani pritožili na policijo, naj ta v bodoče več ne ustavlja avtomobilistov z dvignjeno roko, ker to preveč sliči nemškemu nacijskemu pozdravu. Policija je v zadregi in ne ve, ali naj ustavlja motoriste z miganjem ušes, ali z nihanjem noge.

V papeževi okolici so zelo v skrbeh zaradi novega napada naduhe. Prof. Milani je obiskal sv. očeta in ugotovil, da se je njegovo stanje poslabšalo zaradi nje »ovega« včerajšnjega napora, ko je prisostvoval slavnostni otvoritvi pontifikalne znanstvene akademije.

V nedeljo so bile v vsej Slovaški volitve za slovaški deželni zbor. Po vesteh iz raznih delov pokrajine so Slovaki v ogromni večini glasovali za vladno stranko oziroma za Hlinkovo ljudsko stranko, ki so se ji po sestanku v Zilini priključile tudi druge stranke. Udeležba volivcev je bila izredno velika in računajo, da je za Hlinkovo stranko glasovalo približno 98% volivcev.

Službeno glasilo švicarske velike lože »Alpina« prinaša zanimive podatke o položaju prostozidarjev v svetu: Kljub mnogim državnim prepovedim je masonerija izgubila neznatno število svojih podružnic in članov.

Dosedaj so bile ukinjene lože v sledečih državah: SSSR, Madžarski, Italiji, Portugalski, Nemčiji in Poljski. Brez posebnih prepovedi pa so izdihle pod pritiskom vlade v Turčiji, Romuniji in Češko-Slovaški. Tudi na Finskem je aktivnost zelo omejena. Nekaj časa so bile ukinjene tudi v Španiji in Braziliji.

List zaključuje: Zunanji položaj je zelo slab, vendar še ne brezupen, ker so prepovedi zadele 15.000 bratov proti 4.500.000, kolikor jih je na vsem svetu.

Italijanski napadi na Francijo zaradi Tunisa trajajo še naprej. V »Giornale d'Italia« piše G a y d a, ki velja kot tolmač Mussolinijevega mišljenja, da se Francija zelo moti, če misli, da bo Italija še nadalje trpela v Džibutiju francoskega vratarja k njenemu afriškemu imperiju.

Nemčija bo v kratkem začela delati tudi na svoji vzhodni meji trdnjavski pas.

Denar je v trdih pesteh!

Zato otrokom le praktična darila!

Vse potrebščine za šolo

v največji izbiri!

Vse knjige za šolo in dom!

Za delavstvo merila vseh vrst

dobite pri

NOVI ZALOŽBI

v Ljubljani, Kongresni trg

HRANILNICA in POSOJILNICA

Jesenice - Gorenjsko

Gospodstvska c. 37.

želi

vsem čitateljem

„SLOVENSKEGA DELAVCA“

blagoslovljene božične
praznike in srečno
novo leto 1939

